

Lovforslag nr. L 24. Fremsat den 8. oktober 2003 af justitsministeren (Brian Mikkelsen, fg.)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere

(Gennemførelse af ændringsprotokollen af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme)

§ 1

I lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lov-bekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998, som ændret ved § 4 i lov nr. 280 af 25. april 2001, § 5 i lov nr. 378 af 6. juni 2002 og ved § 1 i lov nr. 433 af 10. juni 2003, foretages følgende ændring:

1. § 5, stk. 3, nr. 1, affattes således:

»1) artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme som ændret ved ændringsprotokol af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme,«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2004. Loven finder anvendelse på anmodninger om udlevering, der fremsættes efter, at den i § 1 nævnte ændringsprotokol er trådt i kraft.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men loven kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1.	Indledning	708
2.	Gældende ret	708
2.1.	Udlevering til stater uden for Den Europæiske Union	708
2.2.	Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union	710
3.	Ændringsprotokollen til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme ..	711
4.	Justitsministeriets overvejelser	713
5.	Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.	715
6.	Hørte myndigheder mv.	715

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er ved en ændring i udleveringsloven at gøre det muligt for Danmark at ratificere en ændringsprotokol til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme (i det følgende: terrorismekonventionen). Danmark undertegnede protokollen den 15. maj 2003. Ændringsprotokollen indebærer navnlig en udvidelse af konventionens anvendelsesområde.

Danmark ratificerede terrorismekonventionen den 27. juni 1978.

Lovforslaget indebærer en præcisering af ordlyden af § 5, stk. 3, nr. 1, i udleveringsloven, således at det fremgår, at pligten til at nægte udlevering for en politisk forbrydelse ikke gælder ved handlinger omfattet af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen med de ændringer, som følger af ændringsprotokollen af 15. maj 2003.

Ved lovforslagets vedtagelse vil Folketinget samtidig meddele samtykke efter grundlovens § 19 til ratifikation af ændringsprotokollen. Terrorismekonventionen er optaget som bilag 1 til lovforslaget. Ændringsprotokollen er optaget som bilag 2.

2. Gældende ret

Reglerne om udlevering findes i udleveringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998 som ændret ved § 4 i lov nr. 280 af 25. april 2001, § 5 i lov nr. 378 af 6. juni 2002 og ved § 1 i lov nr. 433 af 10. juni 2003.

Det følger af § 1, stk. 1, i udleveringsloven, at den, der i udlandet er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling kan udleveres efter reglerne i udleveringsloven. Udleveringsloven omfatter dog som udgangspunkt ikke udlevering til de øvrige nordiske lande. Herom gælder en særlig fællesnordisk udleveringslovgivning.

Ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 vedtog Folketinget en række ændringer i udleveringsloven med henblik på Danmarks opfyldelse af en EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv. Med disse ændringer udvides adgangen til udlevering mellem EU-medlemsstaterne af personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en lovovertrædelse, og procedureerne for udlevering forenkles. Disse lovændringer træder i kraft den 1. januar 2004, og den følgende redegørelse for de gældende regler beskriver derfor retsstillingen efter den 1. januar 2004.

2.1. Udlevering til stater uden for Den Europæiske Union

Betingelserne for udlevering til stater uden for Den Europæiske Union er fastsat i udleveringslovens kapitel 2 (§§ 2-10).

Det fremgår af § 2, stk. 1, at der kan ske udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning til lande uden for EU, med hvilke der er indgået en gensidig overenskomst, såfremt den, der ønskes udleveret, har haft bopæl i det pågældende land i de sidste 2 år forud for lovovertrædelsen, og lovovertrædelsen efter dansk ret kan straffes med mindst 1 års fængsel. Hvis bo-

pælskravet ikke er opfyldt, kan der alene ske udlevering til sådanne lande på baggrund af en gensidig overenskomst, hvis lovovertrædelsen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Endvidere kan justitsministeren efter § 2, stk. 2, konkret beslutte, at der skal ske udlevering af en dansk statsborger til en stat, som ikke er medlem af EU, selv om den pågældende stat ikke har indgået en gensidig overenskomst med Danmark om udlevering af egne statsborgere. En forudsætning for en sådan udlevering er, at betingelserne i stk. 1 i øvrigt er opfyldt, og at særlige hensyn til retshåndhævelsen taler derfor i den konkrete sag.

Udlevering af personer uden dansk statsborgerskab til strafforfølgning eller til straffuldbyrdelse i en stat uden for EU kan efter § 2 a ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Kan handlingen efter dansk ret medføre kortere fængselsstraf end 1 år, kan udlevering ske, hvis der er overenskomst herom med den pågældende stat.

Efter § 3, stk. 1, kan udlevering til strafforfølgning endvidere kun ske, hvis der i den fremmede stat er truffet beslutning om, at den, som søges udleveret, skal anholdes eller fængsles for den pågældende handling, jf. § 3, stk. 2. Udlevering til straffuldbyrdelse kan kun ske, hvis dommen lyder på frihedsstraf i mindst 4 måneder, eller hvis den dømte i henhold til dommen eller en beslutning, der er truffet med hjemmel i dommen, skal anbringes i anstalt, og opholdet her kan blive af 4 måneders varighed, medmindre andet er fastsat ved overenskomst med den pågældende stat, jf. § 3, stk. 3. Efter § 3, stk. 4, kan udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse finde sted for flere strafbare forhold, selv om betingelserne i stk. 1-3 kun er opfyldt med hensyn til ét af forholdene.

Selv om betingelserne i § 3 i øvrigt er opfyldt, må udlevering dog ikke finde sted, hvis det på grund af særlige omstændigheder må antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende den pågældende handling savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, jf. § 3, stk. 5.

Bestemmelserne i §§ 4-9 indeholder herudover en række afslagsgrunde, der, hvis de foreligger, skal medføre, at udlevering afslås, selv om betingelserne i §§ 2-3 er opfyldt.

Det følger således af § 4, at udlevering for en militær lovovertrædelse ikke kan finde sted.

Efter § 5, stk. 1, må udlevering for en politisk lovovertrædelse ikke finde sted. Omfatter handlingen tilige en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, såfremt handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter, jf. § 5, stk. 2. Om en lovovertrædelse er poli-

tisk, afhænger af en konkret helhedsvurdering, hvorved der navnlig lægges vægt på arten af den eller de interesser, der er krænket ved lovovertrædelsen, og på gerningsmandens motiv.

Forbudet mod udlevering for en politisk lovovertrædelse har tidligere været et vigtigt princip i dansk og udenlandsk udleveringslovgivning, men i de senere år har det været anset for nødvendigt at fravige dette princip som led i et styrket internationalt strafferetligt samarbejde om bekæmpelse af international terrorisme. Efter § 5, stk. 3, i udleveringsloven finder forbudet mod udlevering for en politisk lovovertrædelse således ikke anvendelse, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er omfattet af en af de i bestemmelsen angivne konventioner om bekæmpelse af terrorisme. Sådanne handlinger kan altså ikke betragtes som politiske lovovertrædelser i forbindelse med en udleveringsanmodning med den virkning, at udlevering kan nægtes.

Efter § 5, stk. 3, nr. 1, kan udlevering således ikke nægtes, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er omfattet af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen. Bestemmelsen fik sin nuværende formulering ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (Bekæmpelse af terrorisme mv.). Indtil vedtagelsen af denne lov fandt bestemmelsen alene anvendelse ved udlevering til en anden EU-medlemsstat. Der henvises til Folketingstidende 2001-02, tillæg A, s. 866 og 879.

Handlinger, der er omfattet af artikel 1 og 2 i terrorismekonventionen, er grove forbrydelser, der retter sig mod personers liv, fysiske integritet eller frihed, f.eks. kapring af og sabotage mod luftfartøjer, grove forbrydelser mod diplomater mv., bortførelse, gidseltagning mv. og anvendelse af bomber, granater, raketter mv., der rummer fare for personer.

Udtrykket »omfattet af« indebærer både, at den konkrete handling skal kunne henføres til en af de nævnte konventionsbestemmelser, samt at den stat, der anmoder om udlevering, skal have ratificeret den pågældende konvention.

Efter § 5, stk. 3, nr. 2, finder forbudet mod at nægte udlevering for politiske lovovertrædelser endvidere ikke anvendelse, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er omfattet af artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger. Bestemmelsen, der blev indsat ved lov nr. 20 af 25. april 2001, finder anvendelse i forhold til alle stater, der har ratificeret FN-konventionen.

Endelig følger det af § 5, stk. 3, nr. 3, at handlinger omfattet af artikel 2, jf. artikel 1, i FN's terrorfinansieringskonvention ikke kan betragtes som politiske lovovertrædelser i forbindelse med en udleveringsan-

modning. Modtager Danmark således en udleveringsanmodning fra en stat, der har ratificeret FN's terrorfinansieringskonvention, vedrørende en handling, der er omfattet af konventionen, kan Danmark ikke afslå anmodningen med henvisning til forbudet mod udlevering for politiske lovovertrædelser. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (Bekæmpelse af terrorisme mv.).

Herudover må det antages at følge af statutterne for de internationale tribunaler til pådømmelse af krigsforbrydelser i henholdsvis det tidligere Jugoslavien og i Rwanda – som er vedtaget af FN's Sikkerhedsråd – at FN's medlemsstater ikke kan nægte udlevering til tribunalerne med henvisning til, at handlingen betragtes som en politisk forbrydelse.

Endelig er Danmark efter lov om Den Internationale Straffedomstol (jf. lov nr. 342 af 16. maj 2001) afskåret fra at nægte udlevering til strafforfølgning ved denne domstol under henvisning til, at handlingen betragtes som en politisk forbrydelse, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, s. 502-503.

Efter § 6 i udleveringsloven er der forbud mod udlevering, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod den pågældendes liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter. Ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 blev et stk. 2 indsat. Det præciseres heri, at udlevering endvidere ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Hvis det i særlige tilfælde, navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold, må antages, at udlevering vil være uforenelig med humanitære hensyn, må udlevering heller ikke finde sted, jf. udleveringslovens § 7.

Det følger af § 8 i udleveringsloven, at udlevering ikke kan ske, når den, der søges udleveret, her i landet er dømt eller frifundet for den pågældende strafbare handling. Er tiltale mod ham eller hende frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefrafald er opfyldt. Bestemmelsen er udtryk for den væsentlige retssikkerhedsgaranti, at man ikke skal kunne dømmes for det samme forhold to gange (princippet om *non bis in idem*).

Det fremgår af § 9, at udlevering fra Danmark ikke kan finde sted, hvis der efter dansk ret er indtrådt for-

ældelse af strafansvaret eller af adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende lovovertrædelse.

Efter udleveringslovens § 10 må udlevering i øvrigt kun ske på en række nærmere opregnede vilkår. Heri indgår bl.a., at en eventuel dødsstraf for den pågældende handling i givet fald ikke må fuldbyrdes, jf. § 10, nr. 3.

I udleveringslovens *kapitel 3 (§§ 11-18)* er der fastsat regler om *behandlingen af sager om udlevering til stater uden for Den Europæiske Union*.

2.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

Som nævnt ovenfor under pkt. 2, vedtog Folketinget ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 en række ændringer i udleveringsloven med henblik på Danmarks opfyldelse af en EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv. Lovændringerne træder i kraft den 1. januar 2004 og medfører, at der i loven indsættes et *kapitel 2 a (§§ 10 a-10 j)*, der fastsætter *betingelserne for udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*. Samtidig nyaffattes *kapitel 3 a (§§ 18 a-18 f)* der indeholder bestemmelser om *behandling af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*.

Efter de nye regler (§ 10 a, stk. 2) vil der således som udgangspunkt skulle ske udlevering af danske statsborgere og udlændinge til *strafforfølgning* i en EU-medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling begået her i landet ville være strafbar efter dansk ret (dobbelt strafbarhed).

Endvidere skal der som udgangspunkt ske udlevering af danske statsborgere og udlændinge til en EU-medlemsstat med henblik på *straffuldbyrdelse*, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling begået i Danmark ville være strafbar efter dansk ret (jf. § 10 a, stk. 3).

Med hensyn til udlevering for visse nærmere angivne handlinger, der er omfattet af en såkaldt positivliste, vil der ikke kunne stilles krav om dobbelt strafbarhed. Det gælder dog kun, hvis den pågældende handling i den anmodende medlemsstat kan straffes med fængsel mv. i mindst 3 år. Positivlisten omfatter bl.a. terrorismehandlinger, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi samt ulovlig handel med våben og narkotika.

Herudover indebærer de nye regler ændringer af en række af de hidtil gældende betingelser for udlevering

til EU-medlemsstater. Således er der indført visse nye grunde, der kan eller skal medføre, at udlevering til en anden EU-medlemsstat afslås. Disse afslagsgrunde begrænser pligten til at udlevere til en anden EU-medlemsstat, selv om lovovertrædelsen er omfattet af positivlisten.

De ændrede regler indebærer samtidig, at visse af de hidtil gældende afslagsgrunde ikke længere finder anvendelse ved udlevering til andre EU-medlemsstater. Det vil eksempelvis ikke længere være muligt at afslå udlevering med henvisning til, at handlingen betragtes som en politisk forbrydelse. Terrorismekonventionen har således ikke længere praktisk betydning for adgangen til at udlevere personer til retsforfølgning i en anden EU-medlemsstat.

3. *Ændringsprotokollen til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme*

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 besluttede Europarådets ministerkomité at nedsætte en tværfaglig arbejdsgruppe om international bekæmpelse af terrorisme. Arbejdsgruppen, der bl.a. fik til opgave at undersøge muligheden for at opdatere terrorismekonventionen (ETS 90), færdiggjorde sit arbejde ved udgangen af 2002. I februar 2003 vedtog stedfortræderkomitéen ændringsprotokollen, der blev undertegnet af Danmark den 15. maj 2003.

Formålet med den europæiske terrorismekonvention er, at begrænse terroristers mulighed for at undgå retsforfølgning ved at flygte fra gerningslandet. Konventionen begrænser de kontraherende staters mulighed for at afvise anmodninger om udlevering og retshjælp ved at erklære, at der er tale om en politisk forbrydelse.

Med ændringsprotokollen ændres en række af konventionens bestemmelser, og protokollen indebærer navnlig en udvidelse af konventionens anvendelsesområde.

Terrorismekonventionen supplerer reglerne om henholdsvis udlevering og gensidig retshjælp i den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957 med tilhørende protokoller (udleveringskonventionen) og den europæiske konvention om gensidig bistand i straffesager af 20. april 1959 med tilhørende protokoller (retshjælpskonventionen). De nærmere betingelser for udlevering og retshjælp reguleres i henholdsvis udleveringskonventionen og retshjælpskonventionen, og terrorismekonventionen begrænser anvendelsesområdet for afslagsgrunden »politiske forbrydelser« i disse konventioner.

3.1. *Artikel 1* i terrorismekonventionen definerer, hvilke forbrydelser der ifølge konventionen ikke skal

kunne anses for politiske forbrydelser i forbindelse med udleveringsspørgsmål (depolitisering). Retsvirkningen heraf er, at udlevering ikke kan nægtes med henvisning til udleveringskonventionens artikel 3 (hvorefter udlevering kan nægtes for politiske forbrydelser). Det fremgår af artikel 1, at en forbrydelse ikke skal anses for en politisk forbrydelse, hvis der er tale om

- a) forbrydelser omfattet af konventionen om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, undertegnet i Haag den 16. december 1970,
- b) forbrydelser omfattet af konventionen om bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed, undertegnet i Montreal den 23. september 1971,
- c) grove forbrydelser, der indebærer angreb mod internationalt beskyttede personers, herunder diplomatiske repræsentanters, liv, fysiske integritet eller frihed,
- d) forbrydelser, der indebærer bortførelse, gidseltagning eller grov, ulovlig frihedsberøvelse,
- e) forbrydelser, der indebærer anvendelse af bomber, granater, raketter, automatiske skydevåben eller brev- eller pakkebomber, såfremt anvendelsen heraf rummer fare for personer, eller
- f) forsøg på at begå nogen af de ovennævnte forbrydelser eller medvirken til sådanne forbrydelser eller til forsøg herpå.

Med ændringsprotokollen ændres konventionens definition af, hvilke forbrydelser der ikke skal kunne anses for politiske forbrydelser i forbindelse med udleveringsspørgsmål. Ændringen betyder, at konventionen ikke længere opregner enkelte forbrydelsestyper, men i stedet alene henviser til 10 allerede ikrafttrådte internationale konventioner og protokoller om terrorisme. En forbrydelse skal herefter ikke anses for en politisk forbrydelse i forbindelse med udleveringsspørgsmål, hvis den er omfattet af:

- a) forbrydelser omfattet af konventionen om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, undertegnet i Haag den 16. december 1970,
- b) forbrydelser omfattet af konventionen om bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed, undertegnet i Montreal den 23. september 1971,
- c) konventionen om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter, vedtaget af De forenede Nationers generalforsamling d. 14. december 1973,

- d) den internationale konvention mod gidselstigning, vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling d. 17. december 1979,
- e) konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, vedtaget i Wien d. 3. marts 1980,
- f) protokollen til bekæmpelse af ulovlige voldshandlinger i lufthavne, der betjener den internationale civile luftfart, udfærdiget i Montreal d. 24. februar 1988, (tillæg til konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed),
- g) konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden i maritim navigation, udfærdiget i Rom d. 10. marts 1988,
- h) protokollen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for faste platforme på kontinentalsoklen, udfærdiget i Rom d. 10. marts 1988,
- i) den internationale konvention til bekæmpelse af terrorbombning, vedtaget af De forenede Nationers generalforsamling d. 15. december 1997, eller
- j) den internationale konvention til bekæmpelse af finansieringen af terrorisme, vedtaget i New York d. 9. december 1999.

Ifølge artikel 1, stk. 2, som affattet ved ændringsprotokollen, skal heller ikke medvirken til eller forsøg på de forbrydelser, der er omfattet af de i artikel 1, stk. 1, opregnede konventioner, kunne anses som politiske forbrydelser i forbindelse med udlevering. Bestemmelsen svarer til den gældende artikel 1, litra f.

Efter terrorismekonventionens *artikel 2*, stk. 1 og 2, der ikke ændres ved ændringsprotokollen, har de kontraherende stater endvidere mulighed for at bestemme, at en nærmere angivet videre gruppe af forbrydelser – videre end de forbrydelser, der er opregnet i artikel 1 – ikke skal anses for en politisk forbrydelse. Ved ændringsprotokollen præciseres det, at de kontraherende stater ligeledes har mulighed for at bestemme, at medvirken til og forsøg på de i artikel 2, stk. 1 og 2, nævnte forbrydelser ikke skal anses for en politisk forbrydelse.

3.2. *Artikel 3* i konventionen ændres ikke. Bestemmelsen vedrører konventionens forhold til andre udleveringskonventioner og -aftaler.

Efter den gældende bestemmelse i artikel 4, stk. 1, skal de forbrydelser, der er nævnt i terrorismekonventionens artikel 1 og 2, kunne begrunde udlevering, selv om de ikke er anført i gældende udleveringskonventioner eller -traktater mellem de kontraherende stater.

Med ændringsprotokollen indsættes en ny bestemmelse i artikel 4, stk. 1, 2. pkt., hvorefter de kontraherende stater har pligt til at medtage de i konventionens artikel 1 og 2 nævnte forbrydelser i fremtidige indbyrdes udleveringskonventioner.

Endvidere indsættes med ændringsprotokollen et stk. 2 i artikel 4, hvorefter kontraherende stater, som betinger udlevering af eksistensen af en udleveringskonvention, har mulighed for at betragte terrorismekonventionen som indeholdende den tilstrækkelige hjemmel til at foretage udlevering med hensyn til de i konventionens artikel 1 og 2 opregnede forbrydelser.

Efter den gældende bestemmelse i konventionens *artikel 5*, stk. 1, medfører konventionen ikke, at der er pligt til at udlevere, hvis der er vægtige grunde til at antage, at udleveringsansøgningen reelt har til formål at gøre det muligt at retsforfølge en person på grund af den pågældendes race, religion, nationalitet eller politiske overbevisning.

Med ændringsprotokollen tilføjes et stk. 2 og 3 til artikel 5. Af den nye bestemmelse i artikel 5, stk. 2, fremgår det, at konventionen ikke medfører en pligt til at udlevere, hvis den pågældende risikerer at blive udsat for tortur eller dødsstraf. Hvis en kontraherende stat ikke selv tillader livstidsstraf uden mulighed for prøveløsladelse, understreges det endvidere i den nye bestemmelse i artikel 5, stk. 3, at konventionen ikke forpligter denne stat til at foretage udlevering, hvis der er risiko for, at den pågældende udsættes for en sådan straf.

Artikel 6-8 ændres ikke ved ændringsprotokollen. Bestemmelserne vedrører de kontraherende staters forpligtelse til at have straffemyndighed og foretage strafforfølgning i sager omfattet af konventionens artikel 1 i tilfælde, hvor udlevering nægtes, samt en forpligtelse til i videst muligt omfang at yde gensidig retshjælp.

Med ændringsprotokollen indsættes en ny artikel som *artikel 9* i terrorismekonventionen. Denne bestemmelse indeholder en udtrykkelig bemyndigelse til de kontraherende stater til indbyrdes at indgå supplerende aftaler, som forbedrer muligheden for udlevering.

3.3. Efter den gældende konventions artikel 9 skal Europarådets styringskomité vedrørende kriminalitetsspørgsmål (CDPC) holdes underrettet om konventionens anvendelse og i videst muligt omfang søge at fremme en fredelig løsning af enhver vanskelighed, som måtte opstå ved konventionens anvendelse. Med ændringsprotokollen bliver denne artikel til *artikel 10*, og komitéens forpligtelser bliver udvidet til bl.a. at omfatte årlig rapportering til Ministerkomitéen.

Den gældende konventions artikel 10, der med ændringsprotokollen bliver *artikel 11*, indeholder bestemmelser om løsning af konflikter, der måtte opstå i forbindelse med anvendelsen af konventionen. Ændringsprotokollen tilføjer detaljerede regler om voldgiftsproceduren, herunder om løsning af konflikter, der involverer parter, som ikke er medlemmer af Europarådet.

3.4. Med ændringsprotokollen indsættes nye artikler 12 og 13 om fremtidige ændringer af konventionen. *Artikel 12* vedrører proceduren for ændring af konventionen i almindelighed. *Artikel 13* indfører en mere simpel ændringsprocedure særligt i forbindelse med opdatering af listen af konventioner i konventionens artikel 1, stk. 1 (konventionens anvendelsesområde).

Ved ændring af den gældende konventions artikel 11, der med ændringsprotokollen bliver *artikel 14*, skabes der mulighed for, at konventionen umiddelbart kan tiltrædes af Europarådets observatørstater. Desuden etableres der en procedure, hvorefter tredjelande kan inviteres af Ministerkomitéen til at tiltræde konventionen.

Artikel 15 om konventionens territorielle udstrækning er indholdsmæssigt uændret i forhold til den gældende konventions artikel 12.

3.5. *Artikel 16* vedrører de kontraherende staters mulighed for at tage forbehold og indebærer en begrænsning af staternes adgang til at tage forbehold i forhold til den gældende forbeholdsadgang i artikel 13. Efter artikel 16 kan de stater, der har tiltrådt konventionen, på tidspunktet for undertegnelsen af ændringsprotokollen tage forbehold over for konventionens artikel 1. Dette gælder dog ikke stater, der ratificerer konventionen efter den 15. maj 2003. Endvidere præciseres det med ændringsprotokollen, at hvis udlevering i en konkret sag afslås under henvisning til et forbehold i henhold til artikel 16, skal afslaget være konkret begrundet, og den stat, der har afslået udlevering, skal uden undtagelse overdrage sagen til sine retsforfølgende myndigheder. Hvis der ikke foreligger en retslig afgørelse i sagen inden rimelig tid, kan den stat, der anmodede om og blev nægtet udlevering, forelægge sagen for en Konference af stater mod terrorisme (COSTER), der er nævnt i artikel 17, jf. nedenfor. Denne konference kan videresende sagen til Ministerkomitéen med henblik på vedtagelse af en deklaration.

Det følger endvidere af artikel 16, at et forbehold har gyldighed i tre år, hvorefter det bortfalder, medmindre den pågældende stat forlænger forbeholdet.

I medfør af *artikel 17*, der med ændringsprotokollen indsættes i konventionen, etableres der et særligt overvågningsorgan. Overvågningsorganet udgøres af en Konference af stater mod terrorisme (COSTER), som består af en repræsentant udpeget af hver af de kontraherende stater. COSTER mødes én gang årligt. COSTER er bl.a. ansvarlig for en effektiv implementering af konventionen, og for brugen af forbehold, jf. artikel 16.

3.6. *Artikel 18 og 19* indeholder bestemmelser om tiltrædelse af konventionen og er bortset fra sproglige justeringer uændrede i forhold til den gældende konventions artikel 14 og 16. Det fremgår af artikel 18, at protokollen træder i kraft 3 måneder efter, at alle kontraherende stater til konventionen har ratificeret protokollen.

4. Justitsministeriets overvejelser

4.1. Som det fremgår af pkt. 3.1. ovenfor, indebærer ændringsprotokollen, at terrorismekonventionens anvendelsesområde, jf. konventionens artikel 1 og 2, udvides. Anvendelsesområdet defineres herefter ud fra 10 allerede ikrafttrådte internationale konventioner og protokoller om terrorisme. En stat er derfor afskåret fra at afslå udlevering med den begrundelse, at den forbrydelse, anmodningen angår, er en politisk forbrydelse, hvis forbrydelsen er omfattet af én af de 10 konventioner og protokoller. Danmark har ratificeret alle 10 konventioner og protokoller.

Udlevering for en politisk lovovertrædelse mv. kan efter gældende ret ikke finde sted, medmindre handlingen eksempelvis er omfattet af den nuværende formulering af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen, jf. udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 1. For så vidt angår udlevering til en anden EU-medlemsstat gælder der en særlig regulering, hvorefter udlevering ikke kan nægtes med den begrundelse, at anmodningen om udlevering vedrører en handling, som betragtes som en politisk lovovertrædelse. Der henvises til pkt. 2.1. ovenfor.

To af de 10 internationale instrumenter, der med ændringsprotokollen nu definerer anvendelsesområdet for terrorismekonventionen, er allerede omfattet af den nuværende formulering af anvendelsesområdet for konventionen. Det drejer sig om konventionen om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer og konventionen om bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed. Udlevering for en forbrydelse omfattet af én af disse konventioner kan derfor allerede i dag ikke nægtes med den begrundelse, at den forbrydelse, anmodningen angår, er en poli-

tisk forbrydelse, jf. den gældende § 5, stk. 3, nr. 1, i udleveringsloven.

Endvidere er to af de konventioner, der med ændringsprotokollen omfattes af terrorismekonventionens artikel 1 (FN's terrorbombekonvention (stk. 1, litra i) og FN's terrorfinansieringskonvention (stk. 1, litra j)), omfattet af den undtagelse fra forbudet mod udlevering for handlinger, der betragtes som politiske forbrydelser, som følge af § 5, stk. 3, nr. 2 og 3, i udleveringsloven. Udlevering vil således heller ikke i dag kunne nægtes for handlinger omfattet af disse konventioner med henvisning til forbudet mod udlevering for politiske forbrydelser.

Hertil kommer, at forbrydelser, der er omfattet af de konventioner, der med den ændrede ordlyd omfattes af artikel 1, stk. 1, litra c (konventionen om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter) og litra d (den internationale konvention mod gidselstagning), efter Justitsministeriets opfattelse er omfattet af terrorismekonventionens artikel 1, stk. 1, litra c og d (forbrydelser mod internationalt beskyttede personer mv. og bortførelse, gidseltagning mv.).

Endelig omfatter de protokoller og den konvention, der med den ændrede ordlyd omfattes af artikel 1, stk. 1, litra f-h, visse af de samme forbrydelser, der er omfattet af den eksisterende formulering af terrorismekonventionens artikel 1, stk. 1, litra d og e. Eksempelvis vil anvendelse af sprængstoffer mod en lufthavn, en boreplatform eller et skib med henblik på at ødelægge disse faciliteter være omfattet af den eksisterende formulering af artikel 1, stk. 1, og tillige af det nye anvendelsesområde, hvis forbrydelsen er omfattet af protokollen til bekæmpelse af ulovlige voldshandlinger i lufthavne, der betjener den internationale civile luftfart (tillæg til konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed), protokollen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for faste platforme på kontinentalsoklen eller konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden i maritim navigation.

Der er således for en stor del af handlingernes vedkommende sammenfald mellem den gældende konventions anvendelsesområde og det med ændringsprotokollen definerede anvendelsesområde. Der er dog forbrydelser – eksempelvis vold mod personer ved de pågældende faciliteter – der med den ændrede ordlyd omfattes af artikel 1, stk. 1, litra f-h, og som ikke er omfattet af den eksisterende konventions artikel 1. Forbrydelserne omfattes af den i artikel 1, stk. 1, litra e, nævnte konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, herunder røveri af nukleart mate-

riale, er ligeledes ikke omfattet af den eksisterende bestemmelse.

Med ændringsprotokollen gennemføres der således en begrænset udvidelse af anvendelsesområdet for terrorismekonventionen. Da anvendelsesområdet udvides i forhold til det, som gjaldt ved vedtagelsen af den gældende bestemmelse i § 5, stk. 3, nr. 1, bør loven ændres, så der ikke er tvivl om, at de yderligere handlinger, der med den nye formulering omfattes af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen, er undtaget fra forbudet mod udlevering til stater uden for Den Europæiske Union for politiske forbrydelser. Det foreslås derfor, at § 5, stk. 3, nr. 1, ændres således, at forbudet ifølge stk. 1 og 2, ikke gælder, når handlingen er omfattet af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen som ændret ved ændringsprotokollen af 15. maj 2003.

Om det nærmere indhold af den foreslåede bestemmelse henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1.

Det skal fremhæves, at der fortsat vil være adgang til at nægte udlevering efter de øvrige nægtelsesgrunde i udleveringsloven, herunder reglerne i § 6 om risiko for politisk forfølgning, tortur mv. i det anmodende land, reglerne i § 7 om humanitære hensyn samt reglerne i §§ 8-9 om »ne bis in idem«-princippet og forældelse. Desuden må udlevering fortsat kun ske på vilkår af, at en eventuel dødsstraf for den pågældende handling i givet fald ikke fuldbyrdes. Der henvises om disse nægtelsesgrunde nærmere til pkt. 2.1.8. ovenfor og til bemærkningerne til lovforslagets § 1.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at ændringsprotokollens gennemførelse i dansk ret ikke kræver yderligere lovændringer.

4.2. Ændringsprotokollen træder ifølge artikel 18 i protokollen i kraft 3 måneder efter, at alle kontraherende stater til konventionen har ratificeret protokollen. Ændringsprotokollen er således endnu ikke trådt i kraft.

Ikraftsættelse af den danske gennemførelsesbestemmelse om udlevering for politiske lovovertrædelser, jf. lovforslagets § 1, kunne derfor medføre, at der i en periode, hvor ændringsprotokollen endnu ikke er trådt i kraft, kunne ske udlevering for handlinger i videre omfang, end Danmark er konventionsmæssigt forpligtet til.

På den baggrund har Justitsministeriet overvejet, om ikrafttrædelsesbestemmelsen bør udformes således, at ændringen først finder anvendelse på anmodninger om udlevering, der fremsættes efter, at terrorismekonventionen som ændret ved ændringsprotokollen er trådt i kraft.

En lignende fremgangsmåde er benyttet ved lov nr. 280 af 25. april 2001 (Gennemførelse af FN-terrorbombekonvention mv.), hvor det blev antaget, at en sådan fremgangsmåde kunne anvendes, selv om terrorbombekonventionen ikke udtrykkeligt åbner mulighed herfor. Endvidere blev denne fremgangsmåde anvendt ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (Bekæmpelse af terrorisme mv.), hvor det blev fundet rigtigst at udforme ikrafttrædelsesbestemmelsen vedrørende § 5, stk. 3, nr. 1, i udleveringsloven således, at det foreslåede forbud mod at nægte udlevering for politiske forbrydelser først finder anvendelse på anmodninger om udlevering, der fremsættes efter, at FN-konventionen om terrorfinansiering er trådt i kraft mellem Danmark og vedkommende fremmede stat.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at ikrafttrædelsesbestemmelsen i dette lovforslag bør udformes på tilsvarende måde. Det foreslås derfor, at loven finder anvendelse i sager, hvor der fremsættes anmodning om udlevering efter, at de ændringer af terrorismekonventionen, som følger af ændringsprotokollen af 15. maj 2003, er trådt i kraft.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning. Forslaget vil ikke have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, og forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

6. Hørte myndigheder mv.

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været til høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder og Dansk Retspolitisk Forening.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 3 til lovforslaget er den foreslåede bestemmelse sammenholdt med de nugældende regler.

Til § 1

Til nr. 1

Efter udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 1, finder forbudet mod udlevering for politiske lovovertrædelser mv. ikke anvendelse ved udlevering for en handling omfattet af artikel 1 eller 2 i den europæiske terrorismekonvention, f.eks. grove forbrydelser, der retter sig mod personers liv, fysiske integritet eller frihed, f.eks. kaping af og sabotage mod luftfartøjer, grove forbrydelser med diplomater mv., bortførelse, gidseltagning mv. og anvendelse af bomber, granater, raketter mv., der rummer fare for personer.

Det foreslås, at forbudet mod at nægte udlevering for politiske forbrydelser udvides i overensstemmelse med den udvidelse, der med ændringsprotokollen af 15. maj 2003 er foretaget i anvendelsesområdet for terrorismekonventionen. Ved forslaget ændres § 5, stk. 3, nr. 1, således, at pligten til at nægte udlevering

ifølge § 5, stk. 1 og 2, ikke finder anvendelse, når handlingen er omfattet af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen som ændret ved ændringsprotokollen af 15. maj 2003.

Den foreslåede bestemmelse gælder ved udlevering til alle stater, der enten har ratificeret ændringsprotokollen eller konventionen som ændret ved protokollen. Den ændrede bestemmelse vil dog ikke finde anvendelse i forhold til medlemsstater i Den Europæiske Union. Dette er en følge af gennemførelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Der henvises herom til pkt. 2 og 4 i de almindelige bemærkninger.

Udtrykket »omfattet af« indebærer både, at den konkrete handling skal kunne henføres til en af de nævnte konventionsbestemmelser, samt at den stat, der anmoder om udlevering, skal have ratificeret den pågældende konvention som ændret ved ændringsprotokollen.

Om en overtrædelse er omfattet af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen som ændret ved ændringsprotokollen, afhænger af en konkret vurdering. Den berørte person kan efter omstændighederne kræve en beslutning om udlevering for en handling, som myndighederne anser for omfattet af de nævnte bestemmelser, indbragt for domstolene. I så fald kan udlevering først finde sted, når beslutningen er fundet lovlig

ved endelig retskendelse, jf. udleveringslovens §§ 16 og 17.

Udlevering kan fortsat nægtes med henvisning til andre bestemmelser i udleveringsloven, f.eks. § 6, hvorefter udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod den berørte persons liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2004. Det foreslås endvidere, at loven finder anvendelse i sager, hvor der fremsættes anmodning om udlevering efter, at de ændringer af den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme, som følger af ændringsprotokollen af 15. maj 2003, er trådt i kraft.

Til § 3

§ 3 indeholder bestemmelser om lovens territoriale gyldighedsområde. Det bemærkes, at udleveringsloven, jf. dennes § 23, har gyldighed for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som følger af den færøske og grønlandske retsplejelov.

Bilag 1

EUROPÆISK KONVENTION OM BEKÆMPELSE AF TERRORISME

Undertegnede medlemmer af Europarådet, er i betragtning af, at Europarådet har til formål at tilvejebringe større enhed mellem sine medlemmer,

idet de er opmærksomme på den voksende bekymring forårsaget af stigningen i antallet af terrorhandlinger,

idet de ønsker at tage effektive forholdsregler til sikring af, at gerningsmændene til sådanne handlinger ikke undslipper retsforfølgning og straf,

idet de er overbevist om at udlevering er et særlig effektivt middel til opnåelse af dette resultat,

blevet enige om følgende:

Artikel 1

For så vidt angår udlevering mellem kontraherende stater, skal ingen af de nedennævnte forbrydelser anses for en politisk forbrydelse eller for en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller for en forbrydelse, der udspringer af politiske motiver:

a. forbrydelser, der omfattes af konventionen om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, undertegnet i Haag den 16. december 1970,

b. forbrydelser, der omfattes af konventionen om bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed, undertegnet i Montreal den 23. september 1971,

c. grove forbrydelser, der indebærer angreb mod internationalt beskyttede personers, herunder diplomatiske repræsentanters, liv, fysiske integritet eller frihed,

d. forbrydelser, der indebærer bortførelse, gidseltagning eller grov, ulovlig frihedsberøvelse,

e. forbrydelser, der indebærer anvendelse af bomber, granater, raketter, automatiske skydevåben eller brev- eller pakkebomber, såfremt anvendelsen heraf rummer fare for personer,

f. forsøg på at begå nogen af de ovennævnte forbrydelser eller medvirken til sådanne forbrydelser eller til forsøg herpå.

Artikel 2

1. For så vidt angår udlevering mellem kontraherende stater kan en kontraherende stat bestemme, at andre grove voldshandlinger - end de, der er omfattet af artikel 1 - mod en persons liv, fysiske integritet eller frihed ikke skal anses for en politisk forbrydelse eller for en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller for en forbrydelse, der udspringer af politiske motiver.

2. Det samme skal gælde grove forbrydelser mod formuegoder, der ikke er omfattet af artikel 1, hvis handlingen har medført kollektiv fare for personer.

3. Det samme skal gælde forsøg på at begå nogen af de ovennævnte forbrydelser eller medvirken til sådanne forbrydelser eller til forsøg herpå.

Artikel 3

Bestemmelserne i samtlige udleveringstraktater og -ordninger mellem de kontraherende stater, herunder den europæiske konvention om udlevering, er herved ændret i forholdet mellem de kontraherende stater i det omfang, sådanne bestemmelser er uforenelige med denne konvention.

Artikel 4

I det omfang nogen af de i artiklerne 1 og 2 nævnte forbrydelser ikke er anført blandt de forbrydelser, der kan medføre udlevering, i nogen mellem kontraherende stater gældende udleveringskonvention eller -traktat, skal disse forbrydelser med henblik på denne konventions anvendelse anses som værende anført deri.

Artikel 5

Intet i denne konvention skal fortolkes som forpligtende til udlevering, hvis den stat, over for hvilken begæring om udlevering er fremsat, har vægtige grunde til at antage, at begæringen om udlevering for en i artikel 1 eller 2 nævnt forbrydelse er fremsat med det formål at tiltale eller straffe en person på grund af hans race, religion, nationalitet eller politiske overbevisning, eller at den pågældendes stilling kan blive forringet af disse grunde.

Artikel 6

1. Enhver kontraherende stat skal træffe sådanne foranstaltninger, som måtte være nødvendige for at udøve jurisdiktion over for enhver af de i artikel 1 nævnte forbrydelser i tilfælde, hvor den formodede gerningsmand befinder sig på statens territorium, og staten ikke udleverer ham efter at have modtaget en begæring om udlevering fra en kontraherende stat, hvis jurisdiktion bygger på en jurisdiktionsregel, som også findes i den anmodede stats lovgivning.

2. Konventionen udelukker ikke strafferetlig jurisdiktion udøvet i overensstemmelse med national lovgivning.

Artikel 7

En kontraherende stat, på hvis område der antræffes en person, som mistænkes for at have begået en af de i artikel 1 nævnte forbrydelser, og som har modtaget en begæring om udlevering, der opfylder de i artikel 6, stk. 1, nævnte betingelser, skal, hvis den ikke udleverer den pågældende, uden nogen som helst undtagelse og uden unødigt ophold overgive sagen til sine kompetente myndigheder med henblik på strafforfølgning. Disse myndigheder skal træffe deres afgørelse efter samme retningslinjer, som i henhold til statens lovgivning anvendes ved enhver anden lovovertrædelse af grov karakter.

Artikel 8

1. De kontraherende stater skal yde hinanden størst mulig gensidig bistand i straffesager i forbindelse med strafforfølgning vedrørende de i artiklerne 1 og 2 nævnte forbrydelser. Den anmodede stats lovgivning vedrørende gensidig bistand i straffesager finder herved undtagelsesfrit anvendelse. Dog må denne bistand ikke nægtes

alene af den grund, at det drejer sig om en politisk forbrydelse, eller en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller en forbrydelse, der udspringer af politiske motiver.

2. Intet i denne konvention skal fortolkes som forpligtende til gensidig bistand, hvis den anmodede stat har vægtige grunde til at antage, at anmodningen om gensidig bistand i forbindelse med en i artikel 1 eller 2 nævnt forbrydelse er fremsat med det formål at tiltale eller straffe en person på grund af hans race, religion, nationalitet eller politiske overbevisning, eller at den pågældendes stilling kan blive forringet af disse grunde.

3. Bestemmelserne i samtlige traktater og ordninger vedrørende gensidig bistand i straffesager mellem de kontraherende stater, herunder den europæiske konvention om gensidig bistand i straffesager, er herved ændret i forholdet mellem de kontraherende stater i det omfang, sådanne bestemmelser er uforenelige med denne konvention.

Artikel 9

1. Den europæiske kriminalkomitee skal holdes underrettet om denne konventions anvendelse.

2. Komiteeen skal i videst muligt omfang søge at fremme en fredelig løsning af enhver vanskelighed, som måtte opstå ved konventionens virke.

Artikel 10

1. Enhver uoverensstemmelse mellem de kontraherende stater vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention, som ikke er løst inden for rammerne af artikel 9, stk. 2, skal, hvis det begæres af en af tvistens parter, henvises til voldgift. Hver part skal udpege en voldgiftsmand, og de to voldgiftsmænd skal udpege en opmand. Såfremt en af parterne ikke har udpeget sin voldgiftsmand senest 3 måneder efter, at anmodningen om voldgift er fremsat, skal denne voldgiftsmand efter anmodning af den anden part udpeges af præsidenten for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Såfremt præsidenten er statsborger i en af de stater, som er part i tvisten, skal voldgiftsmanden udpeges af Domstolens vicepræsident eller, dersom vicepræsidenten er statsborges i en af de stater, som er part

i tvisten af den af Domstolens dommere, som har størst anciennitet, og som ikke er statsborger i nogen af de stater, som er part i tvisten. Samme fremgangsmåde skal benyttes, hvis voldgiftsmændene ikke kan enes om valg af opmand.

2. Voldgiftsretten fastsætter selv sit procesreglement. Voldgiftsrettens afgørelser træffes ved simpel stemmeflerhed. Dens kendelser er endelige.

Artikel 11

1. Denne konvention er åben for undertegnelse af Europarådets medlemsstater. Den skal ratificeres, accepteres eller godkendes. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

2. Denne konvention træder i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af det tredje ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument.

3. For en signatarstat, der senere ratificerer, accepterer eller godkender konventionen, træder denne i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af dens ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument.

Artikel 12

1. Enhver stat kan ved undertegnelsen eller ved deponeringen af ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumentet angive, på hvilket territorium eller hvilke territorier denne konvention finder anvendelse.

2. Enhver stat kan ved deponeringen af ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumentet eller på et hvilket som helst senere tidspunkt ved erklæring til Europarådets generalsekretær udstrække denne konvention til et eller flere andre territorier, som er angivet i erklæringen, og for hvis internationale forbindelser den er ansvarlig, eller på hvis vegne den er bemyndiget til at indgå forpligtelser.

3. Enhver erklæring, der er afgivet i medfør af stk. 2, kan, for så vidt angår ethvert i erklæringen nævnt territorium, tilbagekaldes ved meddelelse til Europarådets generalsekretær. Sådantilbagekaldelse træder i kraft straks eller fra det senere tidspunkt, som måtte være angivet i meddelelsen.

Artikel 13

1. Enhver stat kan ved undertegnelsen eller ved deponeringen af ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumentet erklære, at den forbeholder sig retten til at nægte udlevering for så vidt angår enhver i artikel 1 nævnt forbrydelse, som den anser for at være en politisk forbrydelse, en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller en forbrydelse, der udspringer af politiske motiver, forudsat at den påtager sig i sin vurdering af forbrydelsens karakter at lægge behørig vægt på alle særligt alvorlige omstændigheder ved forbrydelsen, herunder:

a. at forbrydelsen har medført kollektiv fare for personers liv, fysiske integritet eller frihed, eller

b. at forbrydelsen har berørt personer, som er uvedkommende i forhold til dens motiver, eller

c. at grusomme eller afskyelige midler har været taget i brug ved forbrydelsens udførelse.

2. Et forbehold i medfør af stk. 1 kan af den pågældende stat tilbagekaldes helt eller delvis ved erklæring til Europarådets generalsekretær. Erklæringen træder i kraft på datoen for dens modtagelse.

3. En stat, som har taget forbehold i medfør af stk. 1, kan ikke forlange, at nogen anden stat skal anvende artikel 1; dog kan en stat, hvis forbehold er delvist eller betinget, forlange artikel 1 anvendt i det omfang, den selv har godkendt artikel 1.

Artikel 14

Enhver kontraherende stat kan opsig denne konvention ved skriftlig meddelelse til Europarådets generalsekretær. Opsigelsen træder i kraft straks eller fra det senere tidspunkt, som måtte være angivet i meddelelsen.

Artikel 15

Denne konvention ophører med at have retsvirkninger i forhold til enhver kontraherende stat, som trækker sig tilbage fra eller ophører med at være medlem af Europarådet.

Artikel 16

Europarådets generalsekretær underretter Rådets medlemsstater om:

- a. enhver undertegnelse;
- b. enhver deponering af ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument;
- c. enhver ikrafttræden af denne konvention i medfør af artikel 11;
- d. enhver erklæring eller meddelelse modtaget i henhold til artikel 12;
- e. ethvert forbehold i henhold til artikel 13, stk. 1;
- f. tilbagekaldelse af ethvert forbehold i henhold til artikel 13, stk. 2;
- g. enhver meddelelse modtaget i henhold til artikel 14 og datoen for opsigelsens ikrafttræden;
- h. ethvert ophør af konventionens virkninger i henhold til artikel 15.

Til bekræftelse heraf har undertegnede dertil behørigt bemyndigede underskrevet denne konvention.

Udfærdiget i Strasbourg den 27. januar 1977 med engelsk og fransk tekst, som begge har samme gyldighed, i et eksemplar, som skal opbevares i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekretær skal fremsende bekræftede kopier til hver af signatarstaterne.

Ændringsprotokol til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme

Undertegnede medlemmer af Europarådet er,

under henvisning til Europarådets Ministerkomité's erklæring af 12. september 2001 og dens beslutning af 21. september 2001 om bekæmpelse af international terrorisme samt Vilnius-erklæringen om regionalt samarbejde og konsolideringen af den demokratiske stabilitet i et større Europa, der blev vedtaget af Ministerkomitéen på dens 110. møde i Vilnius den 3. maj 2002,

under henvisning til Europarådets Parlamentariske Forsamlings rekommandation 1550 (2002) om bekæmpelse af terrorisme og respekt for menneskerettigheder,

under henvisning til De Forenede Nationers generalforsamlings resolution A/RES/51/210 om foranstaltninger til bekæmpelse af international terrorisme og den vedhæftede supplerende erklæring til erklæringen om foranstaltninger til bekæmpelse af international terrorisme af 1994 samt resolution A/RES/49/60 om foranstaltninger til bekæmpelse af international terrorisme og den dertil vedhæftede erklæring om foranstaltninger til bekæmpelse af international terrorisme,

med ønsket om at styrke bekæmpelsen af terrorisme og samtidig respektere menneskerettighederne og i erindring om de af Europarådets Ministerkomité den 11. juli 2002 vedtagne retningslinjer for menneskerettigheder og bekæmpelse af terrorisme,

ud fra det hensyn, at det til det formål vil være hensigtsmæssigt at ændre den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme (ETS nr. 90), der blev åbnet for undertegnelse i Strasbourg den 27. januar 1977, i det følgende benævnt »konventionen«,

ud fra det hensyn, at det vil være hensigtsmæssigt at ajourføre listen over internationale konventioner i konventionens artikel 1 og at fastsætte en forenklet procedure for efterfølgende ajourføring deraf efter behov,

ud fra det hensyn, at det vil være hensigtsmæssigt at styrke opfølgningen på konventionens gennemførelse,

ud fra det hensyn, at det vil være hensigtsmæssigt at revidere forbeholdssystemet,

ud fra det hensyn, at det vil være hensigtsmæssigt at åbne konventionen for undertegnelse af alle interesserede stater,

blevet enige om følgende:

Artikel 1

1. Det indledende stykke til konventionens artikel 1 bliver til stk. 1. I stykkets litra b erstattes ordet »undertegnet« af ordet »indgået«, og stykkets litra c, d, e og f, erstattes af følgende litraer:

»c. forbrydelser, der omfattes af konventionen om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter, vedtaget i New York den 14. december 1973,

d. forbrydelser, der omfattes af den internationale konvention mod gidselstagning, vedtaget i New York den 17. december 1979,

e. forbrydelser, der omfattes af konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, vedtaget i Wien den 3. marts 1980,

f. forbrydelser, der omfattes af protokollen til bekæmpelse af ulovlige voldshandlinger i luftfart, der betjener den internationale civile luftfart, udfærdiget i Montreal den 24. februar 1988,«.

2. Konventionens artikel 1, stk. 1, suppleres med følgende fire litraer:

»g. forbrydelser, der omfattes af konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden i maritim navigation, udfærdiget i Rom den 10. marts 1988,

h. forbrydelser, der omfattes af protokollen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for faste platforme på kontinentalsoklen, udfærdiget i Rom den 10. marts 1988,

i. forbrydelser, der omfattes af den internationale konvention til bekæmpelse af terrorbombning, vedtaget i New York den 15. december 1997,

j. forbrydelser, der omfattes af den internationale konvention til bekæmpelse af finansieringen af terrorisme, vedtaget i New York den 9. december 1999.«.

3. Teksten i konventionens artikel 1 suppleres med følgende stykke:

»2. For så vidt forbrydelserne ikke er omfattet af de i stk. 1 anførte konventioner, gælder med henblik på udlevering mellem kontraherende stater det samme ikke blot for som gerningsmand at have begået de ovennævnte forbrydelser, men også for:

a. forsøg på at begå nogen af disse ovennævnte forbrydelser,

b. medvirken til disse ovennævnte forbrydelser eller til forsøg herpå,

c. organisering af udførelsen af eller pålæg til andre om at begå eller forsøge at begå en af disse ovennævnte forbrydelser.«.

Artikel 2

Konventionens artikel 2, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Det samme skal gælde:

a. forsøg på at begå nogen af de ovennævnte forbrydelser,

b. medvirken til nogen af de ovennævnte forbrydelser eller til forsøg herpå,

c. organisering af udførelsen af eller pålæg til andre om at begå eller forsøge at begå en af de ovennævnte forbrydelser.«.

Artikel 3

1. Teksten i konventionens artikel 4 bliver til stk. 1, og ved slutningen af dette stykke tilføjes et nyt punktum med følgende ordlyd: »De kontraherende stater forpligter sig til i enhver udleveringskonvention, der efterfølgende indgås mellem dem, at anse sådanne forbrydelser som forbrydelser, der kan medføre udlevering.«.

2. Teksten i konventionens artikel 4 suppleres med følgende stykke:

»2. Når en kontraherende stat, som betinger udlevering af, at der eksisterer en traktat herom, modtager en begæring om udlevering fra en anden kontraherende stat, som den pågældende

kontraherende stat ikke har indgået nogen udleveringstraktat med, kan den anmodede kontraherende stat efter eget skøn betragte denne konvention som hjemmel til at foretage udlevering i forbindelse med en af de i artikel 1 og 2 anførte forbrydelser.«.

Artikel 4

1. Teksten i konventionens artikel 5 bliver til stk. 1.

2. Teksten i konventionens artikel 5 suppleres med følgende stykker:

»2. Intet i denne konvention skal fortolkes som forpligtende den anmodede stat til udlevering, hvis den person, som udleveringsanmodningen angår, risikerer at blive udsat for tortur.

3. Ej heller skal noget i denne konvention fortolkes som forpligtende den anmodede stat til udlevering, hvis den person, som udleveringsanmodningen angår, risikerer at blive udsat for dødsstraf eller, hvis lovgivningen i den anmodede stat ikke giver mulighed for livstidsstraf, for livstidsstraf uden mulighed for prøveløsladelse, medmindre den anmodede stat efter gældende konventioner er forpligtet til udlevering, såfremt den begærende stat afgiver en efter den anmodede stats opfattelse tilstrækkelig garanti for, at den pågældende person ikke vil blive idømt dødsstraf, eller at en sådan eventuelt idømt straf ikke vil blive fuldbyrdet, eller at den pågældende ikke vil blive udsat for livstidsstraf uden mulighed for prøveløsladelse.«.

Artikel 5

Efter konventionens artikel 8 indsættes som ny artikel:

»Artikel 9

De kontraherende stater kan indbyrdes indgå bilaterale eller multilaterale aftaler for at supplere konventionens bestemmelser eller for at fremme anvendelsen af dens principper.«.

Artikel 6

1. Konventionens artikel 9 bliver til artikel 10.

2. Den nye artikel 10, stk. 1, affattes således:

»Europarådets styringskomité vedrørende kriminalitetsspørgsmål (CDPC) er ansvarlig for at

overvåge konventionens anvendelse. Styringskomitéen skal:

a. holdes underrettet om denne konventions anvendelse,

b. fremsætte forslag med henblik på at fremme eller forbedre konventionens anvendelse,

c. afgive anbefalinger til Ministerkomitéen om forslag til ændring af konventionen og udtale sig om eventuelle forslag til ændring af konventionen, der fremsættes af en kontraherende stat i overensstemmelse med artikel 12 og 13,

d. efter anmodning fra en kontraherende stat udtale sig om ethvert spørgsmål om konventionens anvendelse,

e. i videst muligt omfang søge at fremme en fredelig løsning af enhver vanskelighed, som måtte opstå ved konventionens gennemførelse,

f. afgive anbefalinger til Ministerkomitéen om invitationer til tredjelande om at tiltræde konventionen i overensstemmelse med artikel 14, stk. 3,

g. hvert år til Ministerkomitéen afgive en rapport om den opfølgning, der efter denne artikel foretages vedrørende konventionens anvendelse.«.

3. Den nye artikel 10, stk. 2, slettes.

Artikel 7

1. Konventionens artikel 10 bliver til artikel 11.

2. I den nye artikel 11, stk. 1, 1. pkt., erstattes ordene »artikel 9, stk. 2« med ordene »artikel 10, litra e, eller ved forhandling«. I stk. 1, 2. pkt., erstattes ordene »de to voldgiftsmænd« af ordet »voldgiftsmændene«. De resterende punktnumre i stk. 1 slettes.

3. Stk. 2 i den nye artikel 11 bliver stk. 6. Efter 2. pkt. tilføjes som nyt punktum »Hvis der ikke kan opnås flertal, har opmanden den afgørende stemme«, og i det sidste punktum erstattes ordene »Dens kendelser« med ordene »Voldgiftsretens domme«.

4. Teksten i den nye artikel 11 suppleres med følgende stykker:

»2. Såfremt en part ved tvister, der involverer parter, der er medlem af Europarådet, undlader at udpege sin voldgiftsmand ifølge stk. 1 senest tre måneder efter, at anmodningen om voldgift

er fremsat, skal denne voldgiftsmand efter anmodning af den anden part udpeges af præsidenten for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

3. Såfremt en part ved tvister, der involverer en part, der ikke er medlem af Europarådet, undlader at udpege sin voldgiftsmand ifølge stk. 1 senest tre måneder efter, at anmodningen om voldgift er fremsat, skal denne voldgiftsmand efter anmodning af den anden part udpeges af præsidenten for Den Internationale Domstol.

4. Såfremt præsidenten for Domstolen i de af stk. 2 og 3 omfattede tilfælde er statsborger i en af de stater, som er part i tvisten, skal voldgiftsmanden udpeges af Domstolens vicepræsident eller, dersom vicepræsidenten er statsborger i en af de stater, som er part i tvisten, af den af Domstolens dommere, som har størst anciennitet, og som ikke er statsborger i nogen af de stater, som er part i tvisten.

5. De i stk. 2 eller 3 og stk. 4 anførte fremgangsmåder gælder mutatis mutandis, hvis voldgiftsmændene ikke kan enes om valg af opmand i overensstemmelse med stk. 1.«.

Artikel 8

Efter den nye artikel 11 indsættes der en ny artikel med følgende ordlyd:

»Artikel 12

1. Enhver kontraherende stat eller Ministerkomitéen kan fremsætte forslag til ændring af konventionen. Europarådets generalsekretær skal underrette de kontraherende stater om forslag til ændringer.

2. Efter høring af de kontraherende stater, som ikke er medlem af Europarådet, og om nødvendigt af styringskomitéen (CDPC), kan Ministerkomitéen vedtage ændringen i overensstemmelse med det i artikel 20, litra d, i Europarådets statut fastsatte flertal. Europarådets generalsekretær skal forelægge eventuelle vedtagne ændringer for de kontraherende stater til accept.

3. Enhver ændring, der vedtages i overensstemmelse med stk. 2, træder i kraft den tredivte dag efter, at alle parter har underrettet generalsekretæren om deres accept deraf.«.

Artikel 9

Efter den nye artikel 12 indsættes der en ny artikel med følgende ordlyd:

»Artikel 13

1. Enhver kontraherende stat eller Ministerkomitéen kan foreslå ændringer med henblik på ajourføring af listen af konventioner i artikel 1, stk. 1. Disse ændringsforslag må kun vedrøre konventioner, som er indgået inden for De forenede Nationers rammer, og som specifikt beskæftiger sig med international terrorisme og er trådt i kraft. Europarådets generalsekretær skal underrette de kontraherende stater om sådanne ændringsforslag.

2. Efter høring af de kontraherende stater, som ikke er medlem af Europarådet, og om nødvendigt af styringskomitéen (CDPC), kan Ministerkomitéen vedtage et ændringsforslag med det i artikel 20, litra d, i Europarådets statut fastsatte flertal. Ændringen træder i kraft efter udløbet af en periode på et år efter den dato, hvor den blev fremsendt til de kontraherende stater. I den periode kan enhver kontraherende stat give generalsekretæren meddelelse om eventuelle indsigelser mod ændringens ikrafttrædelse for så vidt angår den pågældende stat.

3. Hvis en tredjedel af de kontraherende stater giver generalsekretæren meddelelse om indsigelse mod ændringens ikrafttrædelse, træder ændringen ikke i kraft.

4. Hvis mindre end en tredjedel af de kontraherende stater giver meddelelse om indsigelse, træder ændringen i kraft for de kontraherende stater, som ikke har givet meddelelse om indsigelse.

5. Når en ændring først er trådt i kraft i overensstemmelse med stk. 2, og en kontraherende stat har givet meddelelse om indsigelse mod en ændring, træder ændringen i kraft for så vidt angår den pågældende kontraherende stat den første dag i den måned, der følger efter den dato, hvor den gav Europarådets generalsekretær meddelelse om sin accept.«.

Artikel 10

1. Konventionens artikel 11 bliver til artikel 14.

2. I den nye artikel 14, stk. 1, 1. pkt., erstattes ordene »Europarådets medlemsstater« af ordene »Europarådets medlemsstater og observatorstater«, i 2. pkt. erstattes ordene »eller godkendes« af ordene », godkendes eller tiltrædes«, og i 3. pkt. erstattes ordene »eller godkendelsesinstrumentet« af ordene », godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumentet«.

3. Teksten i den nye artikel 14 suppleres med følgende stykke:

»3. Europarådets Ministerkomité kan efter høring af styringskomitéen (CDPC) invitere enhver stat, der ikke er medlem af Europarådet eller anført i stk. 1, til at tiltræde konventionen. Beslutningen skal træffes med det i artikel 20, litra d, i Europarådets statut fastsatte flertal og med enstemmighed blandt repræsentanterne for de kontraherende stater, der er berettiget til at sidde i Ministerkomitéen.«

4. Den nye artikel 14, stk. 3, bliver til stk. 4, og ordene »eller godkender« og »eller godkendelsesinstrumentet« erstattes af ordene », godkender eller tiltræder« hhv. », godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumentet«.

Artikel 11

1. Konventionens artikel 12 bliver til artikel 15.

2. I den nye artikel 15, stk. 1, 1. pkt., erstattes ordene »eller godkendelsesinstrumentet« med ordene », godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumentet«.

3. I den nye artikel 15, stk. 2, 1. pkt., erstattes ordene »eller godkendelsesinstrumentet« med ordene », godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumentet«.

Artikel 12

1. De forbehold til konventionen, som er taget, før denne protokol åbnes for undertegnelse, gælder ikke for konventionen som ændret ved denne protokol.

2. Konventionens artikel 13 bliver til artikel 16.

3. I den nye artikel 16, stk. 1, 1. pkt., indføres ordene », som er part i konventionen den 15. maj 2003,« før ordet »kan«, og ordene »for ændringsprotokollen til konventionen« indføres ef-

ter ordet »godkendelsesinstrumentet«. Efter ordene »politiske motiver« tilføjes der et 2. pkt. med følgende ordlyd: »Den kontraherende stat forpligter sig til at bringe dette forbehold i anvendelse fra sag til sag med en behørigt begrundet afgørelse, og idet den i sin vurdering af forbrydelsens karakter lægger behørig vægt på alle særligt alvorlige omstændigheder ved forbrydelsen, herunder:«. Resten af pkt. 1 slettes med undtagelse af litra a, b og c.

4. Teksten i den nye artikel 16 suppleres med følgende stykke:

»2. Når en kontraherende stat bringer stk. 1 i anvendelse, skal den angive de af forbeholdet omfattede forbrydelser.«

5. Den nye artikel 16, stk. 2, bliver til stk. 3. I 1. pkt. i dette stykke tilføjes ordet »kontraherende« foran ordet »stat«.

6. Den nye artikel 16, stk. 3, bliver til stk. 4. I 1. pkt. i dette stykke tilføjes ordet »kontraherende« foran ordet »stat«.

7. Teksten i den nye artikel 16 suppleres med følgende stykker:

»5. De i stk. 1 anførte forbehold gælder for en periode på tre år fra konventionens ikrafttrædelsesdato for så vidt angår den pågældende stat. Sådanne forbehold kan dog forlænges for perioder af samme længde.

6. Europarådets generalsekretær skal give den pågældende kontraherende stat varsel om forbeholdets udløb tolv måneder før udløbsdatoen. Senest tre måneder før udløbet skal den kontraherende stat give Europarådets generalsekretær meddelelse om, at den bibeholder, ændrer eller tilbagekalder sit forbehold. Hvis en kontraherende stat giver Europarådets generalsekretær meddelelse om, at den bibeholder sit forbehold, skal den give en forklaring på de grunde, der berettiger til bibeholdelsen. Ved manglende meddelelse fra den pågældende kontraherende stat giver Europarådets generalsekretær den kontraherende stat meddelelse om, at dens forbehold automatisk anses for at være forlænget for en periode på seks måneder. Hvis den pågældende kontraherende stat før udløbet af denne periode undlader at give meddelelse om, at den har til hensigt at bibeholde eller ændre sit forbehold, bortfalder forbeholdet.

7. Hvis en kontraherende stat på grundlag af anvendelse af et forbehold taget i overensstemmelse med stk. 1, ikke udleverer en person, efter at den har modtaget en begæring om udlevering fra en anden kontraherende stat, skal den uden nogen som helst undtagelse og uden unødigt ophold overdrage sagen til sine kompetente myndigheder med henblik på strafforfølgning, medmindre den anmodende stat og den anmodede stat aftaler andet. De kompetente myndigheder skal med henblik på strafforfølgning i den anmodede stat træffe deres afgørelse efter samme retningslinjer, som i henhold til statens lovgivning anvendes ved enhver anden lovovertrædelse af grov karakter. Den anmodede stat skal uden unødigt ophold give meddelelse om sagens endelige resultat til den anmodende stat og til Europarådets generalsekretær, som skal fremsende det til den i artikel 17 nævnte konference.

8. En beslutning om at nægte udlevering på grundlag af et forbehold taget i overensstemmelse med stk. 1 skal omgående fremsendes til den anmodende stat. Hvis der ikke inden for en rimelig tid er truffet en retslig afgørelse i sagen i den anmodede stat i overensstemmelse med stk. 7, kan den begærende stat give Europarådets generalsekretær meddelelse herom, og denne skal forelægge sagen for den i artikel 17 nævnte konference. Konferencen skal overveje sagen og udtale sig om, hvorvidt nægtelsen er i overensstemmelse med konventionen, og skal forelægge den for Ministerkomitéen, således at denne kan udfærdige en erklæring herom. Ved udførelsen af sit hverv efter dette stykke skal Ministerkomitéen mødes i den sammensætning, der er begrænset til de kontraherende stater.«

Artikel 13

Efter konventionens artikel 16 indføres der en ny artikel med følgende ordlyd:

»Artikel 17

1. Uden præjudice for anvendelsen af artikel 10 skal der være en konference af stater mod terrorisme (i det følgende benævnt »COSTER«), som skal være ansvarlig for at sikre:

a. effektiv brug og anvendelse af konventionen, herunder identifikation af eventuelle problemer, i tæt samarbejde med styringskomitéen (CDCP),

b. undersøgelse af forbehold taget i overensstemmelse med artikel 16 og især den i artikel 16, stk. 8, fastsatte procedure,

c. udveksling af oplysninger om vigtige juridiske og politiske udviklinger vedrørende bekæmpelse af terrorisme,

d. undersøgelse, på Ministerkomitéens anmodning, af foranstaltninger vedtaget inden for Europarådets rammer vedrørende bekæmpelse af terrorisme og hvis det findes hensigtsmæssigt, udarbejdelse af forslag til yderligere foranstaltninger, der er nødvendige for at forbedre det internationale samarbejde om bekæmpelse af terrorisme og, for så vidt angår samarbejde i straffesager, i samråd med styringskomitéen (CD-PC),

e. udarbejdelse af udtalelser vedrørende bekæmpelse af terrorisme og udøvelse af det af Ministerkomitéen givne mandat.

2. COSTER skal være sammensat af en ekspert udpeget af hver af de kontraherende stater. Konferencens ordinære møde finder sted en gang om året, og ekstraordinære møder finder sted efter anmodning fra Europarådets generalsekretær eller mindst en tredjedel af de kontraherende stater.

3. COSTER vedtager sin egen forretningsorden. Deltagerudgifterne for kontraherende stater, som er medlem af Europarådet, afholdes af Europarådet. Europarådets sekretariat assisterer COSTER med at udføre dens hverv i medfør af denne artikel.

4. Styringskomitéen (CDPC) skal periodisk underrettes om COSTERs arbejde.»

Artikel 14

Konventionens artikel 14 bliver til artikel 18.

Artikel 15

Konventionens artikel 15 slettes.

Artikel 16

1. Konventionens artikel 16 bliver til artikel 19.

2. I det indledende punktum i den nye artikel 19 erstattes ordene »Rådets medlemsstater« med ordene »de kontraherende stater«.

3. I den nye artikel 19, litra b, erstattes ordene »eller godkendelsesinstrument« med ordene », godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument«.

4. I den nye artikel 19, litra c, skal tallet »11« være tallet »14«.

5. I den nye artikel 19, litra d, skal tallet »12« være tallet »15«.

6. Den nye artikel 19, litra e og f, slettes.

7. Den nye artikel 19, litra g, bliver til litra e, og tallet »14« skal være tallet »18«.

8. Den nye artikel 19, litra h, slettes.

Artikel 17

1. Denne protokol er åben for undertegnelse af de medlemmer af Europarådet, der har undertegnet konventionen, som kan udtrykke deres samtykke til at være bundet ved:

a. undertegnelse uden forbehold vedrørende ratifikation, accept eller godkendelse, eller

b. undertegnelse med forbehold om ratifikation, accept eller godkendelse, efterfulgt af ratifikation, accept eller godkendelse.

2. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

Artikel 18

Denne protokol træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dato, hvor alle konventionens parter har udtrykt deres samtykke til at være bundet af protokollen i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 17.

Artikel 19

Europarådets generalsekretær underretter Rådets medlemsstater om:

a. enhver undertegnelse,

b. deponering af ethvert ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument,

c. datoen for denne protokols ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 18,

d. enhver anden handling, underretning eller meddelelse vedrørende denne protokol.

Til bekræftelse heraf har undertegnede dertil behørigt bemyndigede underskrevet denne protokol.

Udfærdiget i Strasbourg, den med engelsk og fransk tekst, som begge har samme gyldighed, i et eksemplar, der deponeres i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekretær skal fremsende bekræftede kopier til hver af signatarstaterne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lov-bekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998, som ændret ved § 4 i lov nr. 280 af 25. april 2001, § 5 i lov nr. 378 af 6. juni 2002 og ved lov nr. 433 af 10. juni 2003, foretages følgende ændring:

§ 5. Udlevering for en politisk lovovertrædelse kan ikke finde sted.

Stk. 2. Omfatter handlingen tillige en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, såfremt handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse, når handlingen er omfattet af

1) artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme,

1. § 5, *stk. 3, nr. 1*, affattes således:

»1) artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme som ændret ved ændringsprotokol af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme.«.

Til lovforslag nr. L 24. Skriftlig fremsættelse (8. oktober 2003)

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere (Gennemførelse af ændringsprotokollen af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme)

(Lovforslag nr. L 24).

Lovforslaget har til formål ved en ændring af udleveringsloven at gøre det muligt for Danmark at ratificere en ændringsprotokol til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme (den såkaldte terrorismekonvention), som Danmark ratificerede den 27. juni 1978.

Terrorismekonventionen går navnlig ud på at begrænse de deltagendes staters mulighed for at afvise anmodninger fra andre lande om udlevering af sigtede og dømte personer samt om retshjælp med den begrundelse, at der er tale om en politisk forbrydelse.

Efter terrorangrebene i USA den 11. september 2001 blev det i Europarådet besluttet at opdatere terrorismekonventionen. Ændringsprotokollen, der gennemfører denne opdatering, blev vedtaget i februar 2003, og Danmark undertegnede protokollen den 15. maj 2003.

Udlevering af lovovertrædere reguleres i udleveringsloven, og efter denne lov kan Danmark som udgangspunkt nægte at udlevere personer, hvis den pågældende handling er en politisk forbrydelse. Terrorismekonventionen forbyder de

deltagende stater at anvende denne nægtelsesgrund ved terrorhandlinger. Ændringsprotokollen indebærer navnlig, at visse yderligere handlinger "defineres" som terrorhandlinger i konventionens forstand. Det drejer sig f.eks. om røveri af nukleart materiale.

Da anvendelsesområdet for terrorismekonventionen således udvides – om end i begrænset omfang –, bør udleveringsloven ændres, så der ikke er tvivl om, at også de handlinger, der med ændringsprotokollen omfattes af terrorismekonventionen, er undtaget fra forbudet mod udlevering for politiske forbrydelser.

Det foreslås derfor, at udlevering ikke kan afvises med henvisning til, at der er tale om en politisk forbrydelse, når der er tale om en handling, der er omfattet af terrorismekonventionen som ændret ved ændringsprotokollen.

Det skal fremhæves, at der fortsat vil være adgang til at nægte udlevering efter udleveringslovens øvrige nægtelsesgrunde i udleveringsloven (som ikke ændres), herunder reglerne i § 6 om risiko for politisk forfølgning, tortur mv. i det anmodende land, reglerne i § 7 om humanitære hensyn samt reglerne i §§ 8-9 om "ne bis in idem"-princippet og forældelse. Desuden må udlevering fortsat kun ske på vilkår af, at en eventuel dødsstraf for den pågældende handling i givet fald ikke fuldbyrdes.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.